नेपाल सरकार

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

(वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा)

सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।

फोन नं. ४२००३०९
४२००४८२
Website: www.mofaga.gov.np
Email:cdms.mofaga@gmail.com

प.सं.: २०७६/०७७
च.नं.: २५६

मितिः २०७६/०८/३०

विषयः कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा ।

श्री स्थानीय तहहरु,
(सबै)

प्रस्तुत विषयमा गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको च.नं. २०० मिति २०७६/०८/२६ को पत्र मार्फत मिति २०७६/०८/०३ मा बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको बैठकबाट भएको निर्णयानुसार तयार हिमपात, शीतलहर, चिसो सम्बन्धी कार्ययोजना र मनसुन सम्बन्धी कार्ययोजनाको तहाँसंग सम्बन्धित विषयहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने व्यवस्थाको लागि आदेशानुसार अनुरोध छ । साथै गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको च.नं. २०० मिति २०७६/०८/२६ को पत्र तथा पाना ५ को निर्णय कार्यान्वयन कार्ययोजनाको प्रतिलिपी यसै साथ संलग्न रहेको व्यहोरा पनि जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

(रीनु थपलिया)
शाखा अधिकृत

बोधार्थ

श्री गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, सिंहदरबार, काठमाण्डौं ।
श्री जिल्ला समन्वय समिति (सबै, आवश्यक समन्वयको लागि) ।
श्री सूचना तथा प्रविधी शाखा, (पत्र वेभसाईटमा अपलोड गरिदिनु हुन) ।

फोन नं. ०१-४२००२५८,४२००२५०
४२००१०५, ४२००२०३
फ्याक्स नं. ०१-४२००१०३
Toll Free No :- 1149
Email :- neoc@moha.gov.np
website :- www.drrportal.gov.np
facebook :- fb.me/NEOCOfficial
twitter :- @NEOCOfficial

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य शाखा

(राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र)

सिंहदरवार,

काठमाडौं, नेपाल ।

मिति २०७६।०८।२६

पत्र संख्याः- ०७६।७७

प्राप्त पत्र संख्या र मितिः-

च.नं.:-२००

विषय : **कार्ययोजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धमा ।**

श्री सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,

सिंहदरवार ।

६६६६
२०७६।८।२६

प्रस्तुत विषयमा मिति २०७६।०८।०३ गते बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको बैठकबाट भएको निर्णयानुसार तयार गरिएका हिमपात, शीतलहर, चिसो सम्बन्धी कार्ययोजना र मनसुन सम्बन्धी कार्ययोजना तहाँ मन्त्रालय र स्थानीय तहबाट कार्यान्वियन गर्ने गराउने व्यवस्थाको लागि मिति २०७६।८।२६ को (सचिवस्तर) निर्णयानुसार यसैसाथ संलग्न गरि पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(शम्भु प्रसाद रेग्मी)

उप सचिव

हिमपात, शीतलहर, चिसो लगायतका विपद् सम्बन्धी विषयमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यकारी समितिको निर्णय कार्यान्वयन कार्ययोजना

सि नं	कार्यहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समावधि	अवस्था
१	हिमपात, चिसो तथा शीतलहर पूर्वतयारी र पूर्व प्रवन्ध सम्बन्धी बैठक तुरुन्तै राख्ने	Cluster Lead गर्ने सबै मन्त्रालयहरु, जिल्ला प्रशासन कार्यालय स्थानीय तह		तुरुन्तै	
२	जाडोको लागि आवश्यक पर्ने दाउरा तथा काठ समयमै उपलब्ध गराउने	वन तथा वातावरण मन्त्रालय		तुरुन्तै	
३	नेपाली सेनाले आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने	नेपाली सेना रक्षा मन्त्रालय		तुरुन्तै	
४	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट आवश्यक पूर्वतयारी तत्काल गर्ने	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल		तुरुन्तै	
५	स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्यालाई रोकथाम गर्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम, स्वास्थ्यकर्मी, औषधिहरु र द्रुत प्रतिकार्य समूह परिचलान गर्ने	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्रालयहरु		तुरुन्तै	
६	आगलागि तथा निसासिने समस्याबाट बच्न सचेतनामूलक तथा सन्देशमूलक सूचना स्थानीय भाषामा समेत तयार गरी आम सञ्चारमाध्यम मार्फत प्रचारप्रसार गर्ने	सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय		तुरुन्तै	

७	कृषिबाली र पशुपंक्षीको क्षतिलाई न्यून गर्न आवश्यक औषधोपचार तथा यसबाट बच्ने र बचाउने उपायहरुका सम्बन्धमा सन्देशमूलक सूचना प्रचारप्रसार गराउने र शीतलहरहरुको कारणबाट अन्नबाली/पशुपंक्षीको क्षति भएमा कृषकहरुलाई मल, बीउ, पशुपंक्षी उपचार तथा प्राविधिक सहयोग जस्ता राहत तत्काल उपलब्ध गराउने	कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्राल	प्रदेस सरकार	तुरुन्तै	
८	पूर्वसूचना सम्बन्धी शीतलहर (Cold wave) बुलेटिन दैनिक जारी गर्ने र सो बुलेटिनलाई आम सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग		तुरुन्तै	
९	कुहिरो तथा हुस्सु लागेको समयमा संभावित सवारी दुर्घटनालाई न्यूनीकरण गर्न एक सर्वे समूह गठन गरी त्यस्ता स्थानहरुको Mapping गर्ने सोको आधारमा हिमपात, कुहिरो तथा हुस्सुबाट सडक दुर्घटना हुन सक्ने जोखिमयुक्त/सम्भावित सडकहरुमा विभिन्न सांकेतिक चिन्हहरु तथा सूचनामुलक सन्देशहरु राख्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, नेपाल प्रहरी	अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार, सम्बन्धित स्थानीय तह	६ महिना	
१०	विद्यालयहरुमा हिमपात, चिसो तथा शीतलहरबाट बच्न विद्यार्थीहरुलाई चेतनामुलक कार्यक्रमहरु	शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय		तुरुन्तै	

मनसुनको पूर्व तयारी सम्बन्धी विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यकारी समितिको निर्णय कार्यान्वयको कार्ययोजना

सि नं	कार्यहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समावधि	अवस्था
१	केही तराईका जिल्लाहरुमा नदी नियन्त्रण आयोजनाहरुकै कारण नदीको पानी गाँउ गाँउमा पसेको, तटबन्धको निर्माण कमजोर अवस्थामा रहेको र नदीको बहाव रोक्ने गरी पुल पुलेसा निर्माण हुन नसकेको कारण बाढी तथा डुबान हुने गरेकोले त्यस्ता संरचनाहरु Disaster Resilience हुने गरी गर्ने, बनाउने । खागगरी निम्न नदि, बाध र सीमा क्षेत्रमा विशेष प्रथामिकताका साथ तत्काल काम थाल्ने सप्तरी जिल्लाका कोशी, खाडो, माहुली, खडक, बलान र पिहुल सिराहा कमला, घुर्मि, कागन, खुट्टी नदीहरु र कमलानदीको बाँध ठाउठाउमा फुटेको रौतहट लालबकैया, बागमती, झाझ, अरुवा र सीमाक्षेत्रमा भएको उच्च भारतीय सडक धनुषा कमला र रातु नदी महोत्तरी रातु नदी र रातु खोलाको पूल पर्सा महुवा खोला सुनसरी सप्तकोशी नदी र कोशी ब्यारेजको ड्याम मोरङ बक्राह, किसान, बुढीगंगा, सीघीया नदी लगायतका नदी बाध र सीमा क्षेत्रका	उर्जा, जलस्रोत तथा सिचाँइ मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार, सम्बन्धित स्थानीय तह	निरन्तर	झापा, मोरङ, सुनसरी, सप्तरी, सिराह, धनुषा, महोतरी, सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा,कपिलवस्तु, रुपन्देही, नवलपरासी(पूर्व), नवलपरासी (पश्चिम) , बाँके, बर्दीया, कैलाली, कञ्चनपुर, चितवन, दाङ, सुर्खेत, उदयपुर, मकवानपुर जिल्लाहरुमा १/१ थान रवर वोट खरिदका लागि २०७६।४।७ गते मा.मन्त्रीस्तरीय निर्णय भएको सो अनुसार रवर बेटको ब्यवस्था भएको
२	सीमा क्षेत्रमा निर्माण हुने तथा भएका पूर्वाधारहरु Disaster Resilience हुने गरी बनाउने	उर्जा, जलस्रोत तथा सिचाँइ मन्त्रालय र भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार, सम्बन्धित स्थानीय तह	निरन्तर	
३	छिमेकी देशले सीमा सुरक्षाका नाममा निर्माण गरेका अग्ला सडक पनि बाढी तथा डुबानको एक प्रमुख कारण देखिएकोले यो समस्या समाधान गर्ने	परराष्ट्र मन्त्रालय		यथाशीघ्र	

४	तालीम प्राप्त जनशक्ति सहित न्यूनतम खोज तथा उद्धार सामग्री एवं राहत सामग्रीको भण्डारण गर्ने	सबै स्थानीय तहहरु	अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार, सम्बन्धित स्थानीय तह	मनसुन अगाबै
५	प्रकोपमा आधारित अध्ययन (Hazard Wise Study) गरेर जोखिम नक्शाङ्कन (Risk Mapping) गरी Search and Rescue (SAR) का उपकरणहरु र SAR मा खटिने समूहहरुको लागि समेत सुरक्षात्मक उपकरणको व्यवस्था गर्ने र विपद्को लागि अत्यावश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन र निश्चित मापदण्ड (Standardization) निर्धारण गर्ने	संघ प्रदेश र स्थानीयत (आ-आफ्नो क्षेत्रमा)	अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार, सम्बन्धित स्थानीय तह	१ बर्ष
६	मनसुनको कारण हुने वाढी तथा डुवानबाट प्रभावितको उद्धारका लागि प्रत्येक जिल्लामा १० वटा Rubber Boat र आवश्यक मात्रामा Life Jacket उपलब्ध गराउने	नेपाल सरकार	गृह मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	यथाशीघ्र
७	बाढी र डुबानबाट प्रभावित हुने क्षेत्रका पालिकाहरुमा कम्तिमा २/२ वटा रवरबोट र आवश्यक मात्रामा Life Jacket को व्यवस्था गर्ने	सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय	मनसुन अगाबै
८	तराई मधेसको बाढी तथा डुवान सम्बन्धी समस्याको दिर्घकालिन समाधानका लागि गुरु योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्ने	उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार,	६ महिना

९	सम्भावित विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहहरुले आफुलाई साधन स्रोत र सामाग्रीबाट सुसज्जित गर्दै तयारी अवस्थामा राख्ने	सम्बन्धित स्थानीय तहहरु	संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार,	निरन्तर
१०	उद्धार, राहत, पुनर्स्थापना जस्ता कार्यमा सर्वप्रथम जुट्ने सुरक्षा निकाय भएकोले ती निकायहरुलाई साधन स्रोत सम्पन्न बनाउने	अर्थ मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, रक्षा मन्त्रालय	संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, प्रदेश सरकार,	निरन्तर
११	आपत्कालीन अवस्थामा आश्रय स्थलहरु आवश्यक हुने हुदाँ हरेक वडामा पर्याप्त मात्रामा आश्रय स्थलहरु निर्माण गर्ने	सवै स्थानीय तह	संघीय मामिला तथा सा. प्र.मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश सरकार,	निरन्तर
१२	भूकम्पको क्षति न्यूनीकरण लागि Contingency Plan निर्माण गर्न Earthquake Scenario उपलब्ध गराउने	खानी तथा भूगर्भ विभाग	गृह मन्त्रालय	यथाशीघ्र